

Forskellige tilgange til indsatsen

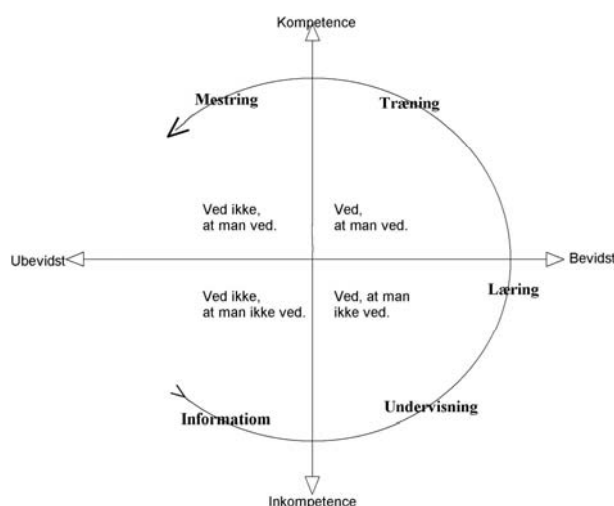
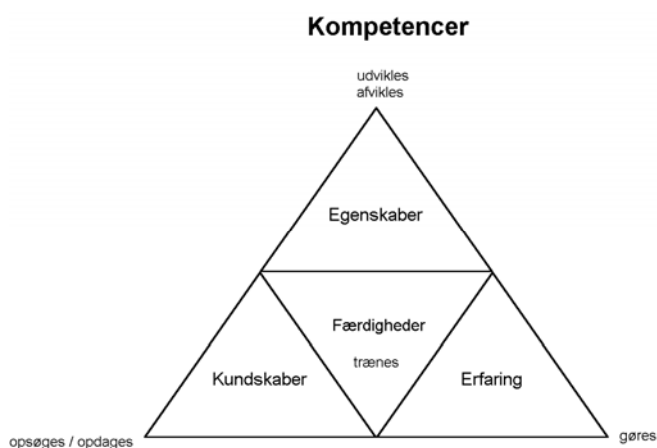
Torben West, formand for DTHS, feb 2012

Kommunikationsrådets historie har haft afsmittende effekt på tilgangen til indsatsen, som den udøves i dag. Overordnet betragtet kan man sige, at indsatsen udøves med udgangspunkt **i tre paradigmer**.

Det ene paradigme knytter an til tilgangen til det almene socialområde. Her ydes indsatsen så tæt som mulig på borgerens hverdag, dvs. på skolen, i daginstitutionen eller i hjemmet. Nøgleordet for indsatsen er "inklusion" i det almene område. En del af filosofien bag dette paradigme er, at gøre omgivelserne bedre i stand til at kunne rumme mennesker med særlige vanskeligheder. Det handler om at styrke netværket omkring den enkelte, herunder pårørende, læreren, pædagogen m.v. Dette paradigme kaldes derfor netværksparadigmet. Netværksparadigmet er særligt relevant og velbegrundet, når der er tale om indsatsen til mennesker med mindre komplekse eller relativt udbredte kommunikationsvanskeligheder, som ikke har behov for en højt specialiseret indsats.

Det andet paradigme kaldes det medicinske paradigme. Her vurderes, udredes og behandles mennesket med kommunikationshandicap individuelt og med udgangspunkt i en evidensbaseret tilgang. Tilgangen ligner den, man anvender i sundhedsvæsenet. Filosofien er, at sjældne og komplekse kommunikationshandicap kræver specialiserede kompetencer.¹

Det tredje paradigme kan kaldes det pædagogiske paradigme. Her lægges der vægt på at undervisning og læring kan udvikle borgere, så nye muligheder og funktioner kan mestres. På kommunikationsområdet handler det blandt andet om at lære nye kommunikationsmåder, fx mundaflæsning, læsning vha. lyd, eller at kommunikere på ny, når hjernen er skadet pga. en hjerneskade. Målet er nye kompetencer, som resultatet af læring og træning.

¹ Side 10, Kvalitet og bæredygtighed i den højt specialiserede indsats til mennesker med kommunikationshandicap, notat fra Danske Regioner, feb. 2012.

Læring

En proces i eleven, hvis resultat er "Jeg kan noget, som jeg ikke kunne før, og jeg ved, at jeg kan det".

Læring handler om at få ny viden og kunne handle på basis af den nye viden.

Undervisning

Undervisning er den målrettede og specialiserede kommunikation eller tilrettelæggelse af kommunikation om et emne, et fag.

Undervisningens mål er at stimulere læring af emnet.

Instruktion

Vejledning i hvordan noget skal gøres.

Instruktion indeholder minimale didaktiske og pædagogiske overvejelser, ofte ingen.

Instruktion kan indgå som en del af et undervisningsforløb.

Det er karakteristisk, at de tre tilgange findes ved siden af hinanden på de fleste kommunikationscentre, hvor de forskellige faglige områder har haft hver deres tradition, som i 1990'erne blev bragt sammen i kommunikationscentre.

Det medicinske paradigme slår igennem der, hvor man har mange subspecialer og en tværfaglig tilgang under samme tag.

Netværksparadigmet følger der, hvor man omvendt har få specialer og en monofaglig tilgang.

Den pædagogiske tilgang har været fællesnævneren i tilgangen til de meget svære tilfælde af sammenbrud af den normale kommunikation.

Det, der karakteriserer kommunikationsområdet, er *tværfaglighed*.

Tværfaglighed

- Multifaglighed – flere fag samarbejder og udveksler informationer fra hvert sit fag. Teamwork.
- Interfaglighed – Ét fag, hvor flere specialer / videnskabsfag udgør fagligheden. Fagligheden og ny viden søges i sammenspillet mellem de traditionelle discipliner.
Et interfagligt fag er på vej mod en selvstændig definition af faget.
Én "expert" udøver interfagligheden.